

Podpora akademických spin off procesov v Európe

Support to academic spin off processes in Europe

XIX. MEZINÁRODNÍ KOLOKVIUM O REGIONÁLNÍCH VĚDÁCH
Čejkovice, 15.-17.6.2016

Marcela Chreneková
Katarína Melichová
Dagmar Kozelová

Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre

Príspevok bol spracovaný v rámci projektu UNIREG (Univerzity a ekonomický rozvoj regiónov) č. APVV-14-0512.

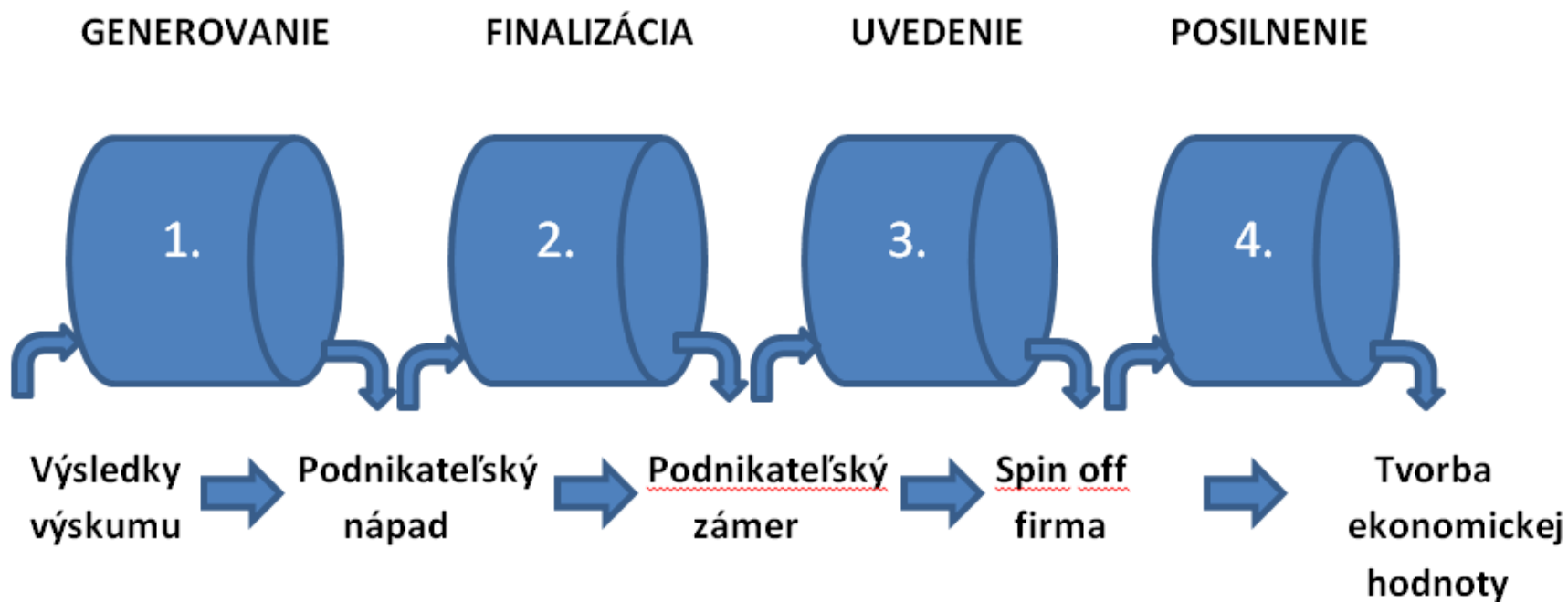
Cieľ príspevku

Zmapovanie **finančných a nefinančných nástrojov** určených na podporu prenosu výsledkov univerzitného výskumu do praxe prostredníctvom **spin off** firiem v Európe.

Definícia akademických spin off firiem

- **firmy, ktorých komerčné aktivity vznikli využitím intelektuálneho vlastníctva vzniknutého pri výskumných aktivitách univerzitných alebo iných akademických pracovísk (podpora, rizikovosť)**
- **akademickí aktéri spin off procesov** - študenti, absolventi a vedeckí, technickí a pedagogickí pracovníci univerzít a vysokých škôl
- **dva typy spin off procesov** - **rastový typ** - výsledkom je budovanie potenciálu pre transfer technológií, „**lifestyle**“ - cieľom je profit zakladateľov alebo vytvorenie pracovných miest na lokálnom alebo regionálnom trhu práce (EK, 2002)
- **Vznik spin off firiem je jedným zo spôsobov efektívneho prenosu, prelievania a priesaku poznatkov a informácií do praxe.**

Modely vzniku spin off firiem

Zdroj: [Ndonzuau](#), [Pirnay](#) a [Surlemont](#), 2002

Modely vzniku spin off firiem

Zdroj: Elpida et al., 2010

Úloha a vplyv akademických spin off aktivít

AKADEMICKÉ PRACOVISKO

- **z hľadiska vzdelávacích aktivít** – skvalitnenie vzdelávacieho procesu a jeho posun k praxi, aktivizácia, motivácia a mobilita študentov a pracovníkov a zvýšenie atraktivity univerzity
- **z hľadiska výskumných aktivít** – vyššia produktivita, kreativita, previazanie výskumu a vzdelávania, zvýšenie publikačnej činnosti a citovanosti
- **z hľadiska podnikateľských aktivít** – príjem z komerčných aktivít, budovanie podnikateľskej kultúry

EXTERNÉ PROSTREDIE

- lokalita, región, podnikateľské prostredie...

Typy podporných programov v európskych akademických organizáciách

- „**top-down**“ – vládna podpora prostredníctvom verejných agentúr (*formulovanie podporných programov v národnom meradle*)
- „**network**“ – obyčajne existencia univerzitného inkubátora financovaného zo súkromných zdrojov a jeho spolupráca s agentúrou na podporu podnikania a finančnými inštitúciami (*územia so silne rozvinutou lokálnou ekonomikou*)
- „**incremental**“ – postupné budovanie komponentov - inkubátory, fondy atď. nevyhnutné pre spin off aktivity (*vhodný pre dynamické regióny*)
- „**technopole**“ – komplexné preorientovanie na budovanie podnikateľskej kultúry (*v prostredí univerzít so silnou podnikateľskou kultúrou*)

Podpora transferu výsledkov univerzitného výskumu a spin off procesov

- **podporná univerzitná a mimouniverzitná infraštruktúra**
- **politika, legislatívny rámec** (transpozícia legislatívy EÚ, *vrátane pravidiel týkajúcich sa rizikového kapitálu na podnikanie*), **národná politika v oblasti ochrany intelektuálneho vlastníctva** (napr. časovo obmedzená podpora univerzitám pri financovaní ochrany intelektuálneho vlastníctva a komercializácie vynálezov - Nemecko, Japonsko, Dánsko, nepriama podpora napr. zníženie poplatkov za patentovú žiadosť alebo informačné a reklamné aktivity)
- **vytváranie organizačných štruktúr s explicitnou zodpovednosťou za prenos poznatkov do praxe**
- **vytváranie podporných štruktúr zameraných na vznik nových firiem** (univerzita, územná samospráva, verejné a private subjekty)

Podpora transferu výsledkov univerzitného výskumu a spin off procesov

- **zdroje podnikateľa, univerzity, verejné financovanie alebo zahraničné investície**
- kvalita prostredia a podnikateľská kultúra (vzdelávanie, poradenstvo)
- **premostujúce inštitúcie** (technologické parky, inkubátory, inovačné centrá a pod..) pôsobia ako sprostredkovatelia medzi firmou a aktérmi výskumu
- **projektové zázemie** (vedecké pracovisko, regionálne štruktúry), **podporné schémy** na báze projektov (verejné, súkromné)

Legislatíva EÚ

- 2001 - Nariadenie Európskej komisie 70/2001 - podmienky štátnej pomoci malým a stredným podnikom.
- 2004 - Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2004/48/ES o vymožitelnosti práv duševného vlastníctva
- 2008 - Iniciatíva Small business act
- 2009 - Nariadenie Rady 207/2009 o ochrannej známke Spoločenstva.
- 2014 - akčný plán Európskej komisie „Cesta k obnovenému konsenzu o vymožitelnosti práv duševného vlastníctva“

Podpora prenosu poznatkov v rámci štrukturálnej/kohéznej politiky v SR

Od roku 2000 systematická podpora malých a stredných podnikov (MSP) a prenosu výsledkov výskumu do praxe v EÚ

- 2000-2006 - predvstupová pomoc (pre podniky z programu Phare)
- 2007-2013 – NSRR SR - OP
Konkurencieschopnosť a hospodársky rast,
Bratislavský kraj a Veda a výskum
- 2014-2020 - OP Výskum a inovácie

Podpora prenosu poznatkov v rámci komunitárnych programov

- **Rámcový program CIP** (Program pre podnikanie a inováciu) 2007-2013 bol okrem iného určený na prístup k financiám na začatie činnosti a rast MSP a na investície do inovačných aktivít a vytváranie priaznivého prostredia na spoluprácu MSP (podporené vytvorenie Európskej podnikateľskej siete - Enterprise Europe Network)
- **Rámcové programy (5.,6. a 7.)** - do roku 2013
výskumné inštitúcie
- **Horizont 2020**
- **COSME 2014-2020**
- **Erasmus pre mladých podnikateľov**

Záver

- existujúce štúdie sa venujú modelom vzniku spin off firiem a modelom podpory
- komercializácia výsledkov akademického výskumu nie je zmapovaná
- charakter spin off aktivít predpokladá podporu z vnútorného i vonkajšieho prostredia – finančné a nefinančné opatrenia na lokálnej, regionálnej, národnej alebo nadnárodnej úrovni
- príklady systematickej podpory na rôznych úrovniach Európe - Nemecko, Fínsko, Španielsko, Dánsko, Švédsko
- existujú v princípe 4 typy podporných programov: „top-down“, „network“, „incremental“, a „technopole“ (väčšina európskych univerzít je zameraná na druhý a tretí model)
- európska legislatíva nie je dôsledne transponovaná na národných úrovniach
- Podpora v rámci politiky súdržnosti a komunitárnych programov je v tejto oblasti najvýraznejšia. Nie je však efektívna ak na národnej úrovni neexistuje silná podnikateľská kultúra. Komunitárne podporné programy niektoré krajiny takmer vôbec nevyužívajú.

Ďakujem za pozornosť!

Katedra regionalistiky a rozvoja vidieka
Fakulta európskych štúdií a regionálneho rozvoja
Slovenská poľnohospodárska univerzita
Tr. A. Hlinku 2
949 76, Nitra, Slovenská republika
marcela.chrenekova@uniag.sk
cattarinam@gmail.com
dagmar.kozelova@uniag.sk